

DOLNOČERMENSKÝ ZPRAVODAJ

číslo 4 | rok 2022 | zdarma

Pohled z Bídy na Smrčinu a na Hůru
Foto I. J. Nikl

V TOMTO ČÍSLE NALEZNETE

- SLOVO STAROSTY 3
- TAK UŽ BYDLÍME 5
- BĚH PŘES ČERVENÝ VRCH 12
- INVAZIVNÍ ROSTLINY 18
- BURZA OBLEČENÍ 20

Pozvánka na jednání zastupitelstva
dne 12. 9. 2022 od 18 hodin
v zasedací místnosti úřadu městyse.

www.dolni-cermna.cz

Čermenské slavnosti

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,
ve svém úvodním slovu jsem vás v uplynulém volebním období pravidelně informoval o dění v městyse. Je neskutečné, jak tyto čtyři roky rychle utekly. Jednalo

se o hektické období, které bylo umocněno epidemií koronaviru, válkou na Ukrajině a neuvěřitelnými cenovými turbulentami nejen ve stavebnictví.

Přibližně za jeden měsíc nás čekají komunální volby. Rád bych využil této možnosti a od srdce poděkoval všem lidem, kteří se v uplynulém období podíleli na rozvoji městyse. Bylo jich opravdu mnoho. Vzhledem k tomu, že bych nerad na někoho zapomněl, nikoho konkrétně jmenovat nebudu. Až na jednu výjimku, a to na místosta-

rostu Jiřího Svobodu. Všichni, kdo ho znají, vědí, že je to nesmírně pracovitý člověk, a s ohledem na neustále vzrůstající investiční činnost městyse si po pravdě ani nedokážu představit působit ve funkci starosty bez něho. Speciální poděkování patří zastupitelům a dalším osobám, kteří vykonávali funkce v orgánech městyse bez jakéhokoliv politikaření. Děkuji i kritikům, neboť když je kritika vedena konstruktivně, jistě dokáže věci posunout dále.

Je pravda, že ne všechno, co jsme si předsevzali, se podařilo uskutečnit. Inu, člověk míní, Bůh mění. Ale na druhou stranu se podařilo uskutečnit mnoho dalších věcí, včetně jedné z největších investičních akcí v historii městyse, a to rekonstrukce staré školy na náměstí.

Komunální volby jsou vždy volby s nejvyšší voličskou účastí. Je zřejmé, že je to hlavně proto, že občané volí své zastupce, které mají nejbližší. Jsem pevně přesvědčen, že tomu bude i v letošním roce. Využijte svého práva a přijďte volit! S přáním příjemného podzimu

Petr Helekal, starosta

Vybráno ze zasedání Zastupitelstva městyse Dolní Čermná (23/2022 – ZM)

Dne 20. června 2022 se konalo 23. jednání Zastupitelstva městyse Dolní Čermná a z jeho programu vybíráme některé projednávané záležitosti.

Zpráva o činnosti rady byla podána za období od května do června 2022, konala se celkem tři jednání. Rada byla především pravidelně informována o průběhu akcí „Obnova obecní budovy č. p. 234 na náměstí v Dolní Čermné“, „Obnova obecní budovy č. p. 234 na náměstí v Dolní Čermné - II. etapa“ a o postupu prací „Rozšíření zázemí AZAS“ a projednávala všechny potřebné záležitosti. Projednala a schválila novou výhodnější pojistnou smlouvu na pojištění majetku a odpovědnosti městyse. Rada se zabývala projednáním možného zhodnocení

finančních prostředků pro městyse a na základě nabízených podmínek a po konzultaci s odborníky schválila formu spořicího účtu a uzavření příslušné smlouvy. Jednala také o přípravách a organizaci letošních kulturních akcí Čermenské slavnosti a Den se sousedy.

Ve finančních záležitostech byly projednány účetní závěrka a hospodaření městyse za rok 2021. Na základě uzavřené roční závěrky loňského roku skončilo účetně hospodaření městyse se ziskem 1 613 477,57 Kč. Rozpočet městyse v roce 2020 skončil finančním přebytkem 324 802,37 Kč. Přebytek roku 2021 byl společně s přebytky minulých let zapojen do rozpočtu 2022 k financování investičních akcí v daném roce. Zastupitelé byli seznámeni s přezkoumáním hospodaření městyse za rok 2021, které skončilo s tímto výsledkem: při přezkoumání hospodaření městyse Dolní Čermná za rok 2021 nebyly zjištěny chyby a nedostatky. Zastupitelstvo schválilo účetní závěrku městyse sestavenou k rozvahovému dni 31. 12. 2021, celoroční hospodaření městyse a závěrečný účet městyse Dolní Čermná za rok 2021 bez výhrad.

V rámci majetkových záležitostí byly zastupitelům předloženy nově doručené žádosti o převody nemovitostí z majetku městyse, případně složitější věci k řešení. Ve většině případů bude nutné vyhotovování (i rozsáhlejších) geometrických plánů. Některé převody budou probíhat novým způsobem - formou elektronické aukce, kterou nám bude zajišťovat Městský úřad Lanškroun, jenž je vybaven příslušným aukčním programem. Zastupitelům byly podány informace o jednotlivých věcech a navržené záměry postupu. Projednány byly: žádost právnické osoby (SVJ) o odkoupení pozemků stpč. 789 a ppč. 3298/5 v k. ú. Dolní Čermná, žádosti vlastníků přilehlých nemovitostí o odkoupení částí obecního pozemku ppč. 4224/6 (nevyužívaný stežník) a žádost právnické osoby (s. r. o.) o směnu pozemků ppč. 2389/11,

ppč. 5045 a části ppč. 4121/6 v k. ú. Dolní Čermná (v majetku městyse Dolní Čermná) za ppč. 4210/7 a ppč. 4216/6 v k. ú. Dolní Čermná (v majetku, s. r. o.). Dále byl projednán postup při prodeji volného bytu v č. p. 224.

V závěru jednání starosta informoval zastupitelstvo o akci obnovy obecní budovy č. p. 234 na náměstí: zhotovitel dokončuje fasádu ze tří stran budovy, poté sundá lešení, zůstane nedokončena strana od školy. Probíhají práce uvnitř budovy, podkroví je téměř dokončeno, dělá se v prvním poschodí a přízemí (příčky, elektroinstalace, rozvody vody a topení, provádí se omítky, atd.). Termín dokončení by měl být bez problémů dodržen. U akce „Rozšíření zázemí AZAS“ práce finišovaly, dokončené dílo bylo předáno dne 17. 6. 2022. Během letních měsíců bude společnost Strabag, a. s. realizovat opravu místních komunikací. Ohledně lokality v Ráji městys upomíná dokončení projektové dokumentace a očekává zpracování návrhu podmínek pro budoucí prodej pozemků, o kterých ještě musí dále jednat orgány městyse.

Zápis ze zasedání zastupitelstva je k dispozici k nahlédnutí na úřadu městyse nebo na webových stránkách www.dolni-cermna.cz (Úřad městyse – úřední deska – archiv ÚD).

Hana Vágnerová

Významné životní jubileum oslavili

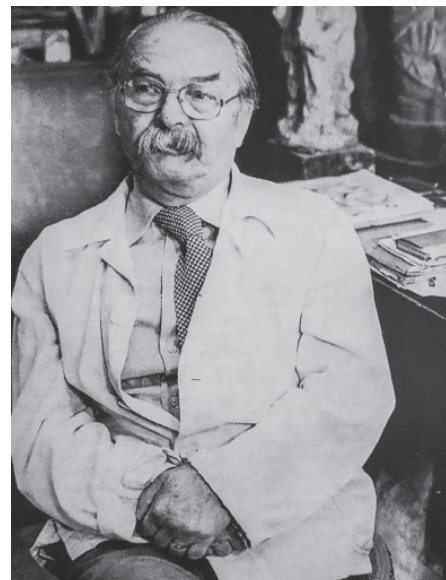
Jarmila Mačátová
František Nastoupil
Zlata Foretová
Věra Krobotová
Milada Klekarová
Ivan Paščenko
Božena Řeháková
Stanislav Filip
Jiří Svoboda

Všem oslavencům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme hlavně hodně zdraví.

Slavný čermenský rodák

Vzpomeňme na akademického sochaře Ladislava Faltejska u příležitosti 110. výročí jeho narození. Narodil se 2. 8. 1912 v Čermné v rodině truhláře. Oba rodiče se velmi zajímali o divadlo, tatínek působil jako režisér her (realizovaných v sále „U Mydlářů“ a v Orlovně), maminka byla vynikající čermenská herečka. Absolvoval řezbářství na průmyslové škole v Chrudimi u profesorů Tolara a Duška. V letech 1929 – 1937 studoval sochařství u Josefa Mařatky na Uměleckopřemyslové škole v Praze. Jeho socha Pilot (1937) získala první cenu v soutěži mladých sochařů a stala se majetkem UMPRUM. Asistoval Janu Laudovi při přípravě výstavy československého umění v Paříži a podílel se na tvorbě pomníku J. A. Komenského pro nizozemský Naarden. Roku 1939 získal zakázku na pomník sv. Václava v Častolovicích. Za války vytvořil řadu žánrových plastik se sociálními regionálními náměty (Horácká máma, Jaro v Orlických horách aj.). Byl autorem portrétů významných českých osobností, např. Boženy Němcové a Petra Jilemnického, pomníku Žena ve Dvoře Králové. V poválečných letech se stal zakládajícím členem Svazu československých výtvarných umělců. Věnoval se také pedagogické činnosti. Žil v Kostelci nad Orlicí. Vystavoval v Hradci Králové (1939), Žamberku (1940), Rychnově nad Kněžnou aj. Zemřel 20. 7. 1989 v Kostelci nad Orlicí.

Náležel k předním sochařům realistickeho směru ve východních Čechách. Jeho mnohostrannou uměleckou práci reprezentují především fotografie, sádrové modely, portrétní busty.

V Dolní Čermné si můžete některé z jeho děl prohlédnout např. na místním hřbitově (bronzová deska s podobiznou zdobí hrob kněze dolnočermenské farnosti Jana Suchomela, na hrobě své maminky ztvárnil „Ruce“). Na náměstí je turisty často fotografována bronzová pamětní deska věnovaná dalšímu slavnému čermenskému rodákovi, automobilovému závodníkovi Vincenci Junkovi.

Redakce zpravodaje

Zdroj:

http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php/FALTEJSEK_Ladislav_2. 8. 1912–20. 7. 1989; <https://www.osobnostiregionu.cz/osoby/841-ladislav-faltejsek-1912-1989>

Tak už bydlíme

V rámci transformace Domova u studánky se v květnu přestěhovalo dvánáct klientů do Dolní Čermné. Klienti se mohou díky přestěhování do menší domácnosti osamostatňovat a získávat nové praktické dovednosti. Učí se starat o svou domácnost a přebírají zodpovědnost za více oblastí ve svém životě. Za poměrně krátkou dobu jsou u klientů vidět znatelné pokroky, rychle se učí. Zároveň jim můžeme nabídnout smysluplné aktivity. K našemu novému Domovu patří prostorná zahrada, kterou je potřeba běžně udržovat, například sekat trávu. Za podpory a pomoci pracovníka jsou někteří klienti schopni trávu posekat a jiní klienti se zapojují při hrabání a odvážení trávy. Na začátku léta zasadili klienti své první květiny do truhlíků, rajčata a papriky do pytlů a nyní sklízí své první úspěchy v pěstování zeleniny a rostlin. Klienti se stále seznamují s okolím Domova, u sousedů se nechávají inspirovat jejich zahradou a už nyní přemýšlí, jak by mohli zútlulit naši zahradu, co kde zasadí a budou pěstovat v dalších letech.

Klienti jako největší přínos stěhování vyzdvihují možnost nákupů a účasti na společenských akcích v obci. Naše sociální služba se doposud setkala

s kladným přijetím a pochopením. Ze strany obyvatel Dolní Čermné vnímáme vstřícnost, za kterou děkujeme, a těšíme se na setkávání, ať už běžné, nebo při různých akcích.

*Klienti a zaměstnanci
Domova u studánky Dolní Čermná
foto: H. Mikulová*

Rozloučení s předškoláky

Ve středu 15. června jsme se rozloučili s osmnácti předškoláky. Zpestřit konec školního roku nám přijelo do naší ma-

teřské školy divadélko JOJO s pohádkou Dlouhý, Široký a Bystrozraký.

Po úvodní písničce byly děti ihned vtaženy do příběhu. Dostaly pozvání na hrad za princem a jeho hledáním nevěsty. Návštěva živé obrazárny princezen velice pobavila nejen děti, ale i přítomné rodiče. Princ se totiž nabízel prapodivné princezny. A jak už to v pohádkách bývá, princ si vybral princeznu Květušku, která byla zakletá v daleké vysoké věži zlým čarodějem, protože si ho nechtěla vzít za muže.

Princ se vydal na cestu princeznu zachránit. A děti se vydaly s ním, aby mu pomáhaly. Princ měl velké štěstí, protože cestou potkal právě pány Dlouhého, Širokého a Bystrozrakého, kteří uměli věci, které nikdo jiný nesvedl. Společně doputovali k zakletému hradu, kde byla princezna uvězněna. Princeznu se podařilo zachránit! A víte proč? Protože si všichni pomáhali. Přátelství je totiž úplně nejvíc! A proto zvítězilo nad zlým čarodějem. Princ si vzal Květušku za ženu a všichni byli za pomoc prince pozváni na svatební hostinu, kde se radovali, skákali, tančili a zpívali, až se školka otřásala.

Na závěr slavnostního odpoledne byly děti pasovány na školáky. Přejeme všem, aby v nové škole vždy našly přátele, kteří jim pomohou.

*I. Hamplová
foto: archiv MŠ*

Rozkvetlý plot

Podle názvu by se mohlo zdát, že náš plot u školní zahrady trpí rzí a potřebuje natřít. Ale nebojte se, naše pozvání k tomuto plotu má jiný záměr. Již třetí rok zde můžete najít obrázky a hádanky. Letos na téma květin.

*S. Adamcová
foto: L. Ešpandrová*

Cyklistický kurz

V úterý 24. května se 9. třída vydala na dlouho očekávaný cyklisták. V 8:30 jsme vyrazili po cyklostezkách přes Letohrad, Žamberk a Klášterec nad Orlicí do Orlické chaty „U Rampušíka“ v Bartošovicích. Vzdálenost zhruba třiceti kilometrů jsme hravě překonali a dorazili jsme ideálně na oběd. Po výborné večeři bylo na programu večera sledování hokeje. Příjemně unavení, ovšem zklamáni z výsledku jsme ulehli do postelí. Druhý den nás probudil kohout velmi zapálený do své práce a vydatný déšť. Počkali jsme, než se počasí umoudří, a poté odjeli do Neratova. Tam naše kroky směřovaly do neratovského

kostela. Jeho krátkou návštěvu následoval oběd ve zdejší restauraci a už jsme jeli zpět na Orlickou chatu. Tam nám ani nepříznivé počasí nezabránilo v trávení času venku hraním nohejbalu. Poslední den jsme pouze předali věci odvozu a vyjeli zpátky domů. Tím skončila naše náhrada cyklistického kurzu, o který jsme kvůli pandemii v osmé třídě přišli. Děkuje paním učitelkám za ochotu s námi vyjet a za skvělou atmosféru, která panovala po celou dobu kurzu.

*Aleš Jansa, Jakub Jirásek, žáci 9. třídy
foto: archiv ZŠ*

Letem hmyzím světem

Do hodin přírodopisu neodmyslitelně patří i laboratorní cvičení. Děti se v 6.

třídě seznámily s různými metodami zkoumání přírody a jedna z nich je i mikroskopování. V pondělí se uskutečnilo závěrečné laboratorní cvičení na téma Hmyzí svět, kde si děti mohly procvičit již získané vědomosti o stavbě hmyzího těla, ekologii a rozmanitosti hmyzího světa. Využily také svých dovedností při zhotovení nativních preparátů vybraných částí hmyzího těla.

*A. Kubová
foto: archiv ZŠ*

Bleší trh

Ve středu 1. 6. se děti poslední hodinu proměnily v blechy. Celá budova prvního stupně se tetelila a hemžila, jako se to tetelí v psím kožíšku. Lavice byly plné drobností, které už doma překážely

a teď lákaly k nákupu. Vše za jednu korunu! A to stojí za to! Za korunu prodal, za korunu nakoupit. A tak se smutný medvídek z posledního šuplíku stal rázem zase nejmilejší hračkou.

*Učitelky z 1. stupně
foto: archiv ZŠ*

Den dětí

Ve středu 1. června se na naší škole slavil Den dětí. Starší žáci s paní učitelkou Pupíkovou připravili pro mladší žáky plno rozmanitých soutěží a úkolů, které děti s nadšením plnily. Úkolů nebylo zrovna

málo a některé vyžadovaly i plno odvahy, zručnosti a šikovnosti. Více než sedm desítek dětí vše s úsměvem zvládlo a domů si odnášelo kromě veselých zážitků i nějakou tu sladkou odměnu.

*Učitelky ZŠ
foto: archiv ZŠ*

Exkurze do Prahy – očima žáků 4. třídy

Ráno 31. 5. jsme vyrazili do Prahy. Jeli jsme tam Leoexpresem. Když jsme dorazili na hlavní nádraží, šli jsme po památkách, např. na Pražský hrad, Karlův

most, Petřín, Václavské náměstí a tak dále. Pak jsme se rozdělili do skupinek a šli jsme nakupovat na trhy. Byly tam i trdelníky. Viděli jsme i Staroměstský orloj s apoštoly. Dokonce jsme šli i do McDonalds. Pak jsme naskočili na vlak a jeli do Ústí nad Orlicí, kde každého někdo vyzvedl. Jsou to nejhezčí vzpomínky na světě.

Markéta Vávrová

V Praze jsme vyjeli lanovkou na Petřín a měli jsme velký rozhled na Prahu. Na Petříně jsme vyšli rozhlednu, která má 299 schodů a 50 metrů. Když jsme slezli, tak jsme šli do zrcadlového bludiště. Potom jsme se šli podívat na výměnu stráží. To se mi moc líbilo. Také jsme na-

Dne 31. 5. v 6:25 ráno přijel vlak a frčeli jsme do Prahy. Když jsme přijeli do Prahy, tak jsme šli na lanovku, která nás vyvezla na Petřín. Vyšla jsme až nahoru. Pak jsme šli do zrcadlového bludiště, které bylo hned vedle. Sešli jsme z kopce na Pražský hrad, kde byla i kašna s penězi. Pak jsme čekali a čekali, až jsme se dočkali. Přesně v pravé poledne se vystřídala hradní stráž, troubily trumpety a bubnovaly bubny. Společně jsme sešli do Nerudovy ulice, do „Mekáčce“ a na Karlův most. Došli jsme až na Havelké náměstí, kde jsem si koupila magnet s nápisem a obrázkem Prahy. Podívali jsme se na Staroměstský orloj, kde se točili apoštolové. Na Václavském náměstí potkali moji spolužáci nějakého populárního týpka. Vydali jsme se na metro a na nádraží jsme si koupila obří lízátko. Na vlakovém nádraží v Ústí nad Orlicí nás vyzvedli naši rodiče.

Tereza Smejkalová

Exkurze do Prahy – 5. třída

V úterý 31. 5. vyrazili žáci 5. ročníku na exkurzi do Prahy, kde si mohli na vlastní oči prohlédnout vše, o čem se učili ve vlastivědě. Viděli Pražský hrad, chrám sv. Víta, Petřín, Zrcadlové bludiště, Václavské i Staroměstské náměstí, Karlův most, Týnský chrám, Loretu, Prašnou bránu a další pražské pamětihodnosti. Okruh dvanácti kilometrů zdárně zvládli a jejich odměnou (podle slov dětí) bylo občerstvení v McDonaldu. Domů se vrátili plni dojmů, spokojení a unavení.

A. Ježková

Jan Amos Komenský

Už jste se někdy potkali s Janem Amosem Komenským? My jsme měli to štěstí, že jsme ho uviděli v Brandýse nad Orlicí. V sobotu 4. 6., právě v dny oslav Komenského Brandýs, se zastavil ve zdejší měste. Možná si vzpomněl na jednu z posledních chvil, které ještě v českých zemích zažil díky podpoře pána zdejšího panství. Teď se tu pro-

vstívil Pražský hrad, katedrálu sv. Víta a Karlův most. Na Havelském tržišti jsem si koupil magnet a lázeňské oplatky. Cestou zpátky jsem hrál hru s Honzou. Výlet se mi moc líbil.

Ondřej Marek

Dne 31. května jsme se vydali do našeho hlavního města. Ve vlaku jsme seděla s holkami a jedly jsme tam brambůrky a stripsy. Když jsme vystoupili, tak jsme šli na Petřín, do zrcadlového bludiště a na Karlův most. Nejvíce nej bylo, když jsme na Václavském náměstí potkali Freescoota z Like Housu 2 a udělala jsem si s ním fotku. To byl můj nejlepší zážitek.

Natálie Hrdinová

cházel po městě a snad bychom ho potěšili naší knihou Orbis Pictus, za kterou jsme získali ocenění.

*D. Kačerovská
foto: archiv ZŠ*

Školička na zkoušku

Dnes 14. 6. naši školu navštívili vzácní hosté. Škola otevřela své dveře budoucím prvňáčkům. Ti si školu prohlédli a vyzkoušeli si mnoho zajímavých úkolů, které si pro ně paní učitelky nachys-

taly. Někteří přicházeli s obavou, co je čeká. Druzí s úsměvem a odhodláním splnit všechny úkoly co nejlépe. A věřte, že se to všem povedlo na velkou jedničku. Rodiče našich nejmenších se mezitím dozvěděli, na co mají příští školní rok své děti připravit, co mají svému prvňáčkovi nakoupit a jak bude vypadat slavnostní první den. Všichni odcházeli s úsměvem na tváři. Na všechny budoucí prvňáčky se moc těšíme.

*P. Řeháková
foto: archiv ZŠ*

Školní výlet 9. třídy

6. a 7. června se 9. třída vydala na školní výlet do Olomouce. Ve středu jsme odjžděli hned ráno autobusem, v Lanškrouně jsme přestoupili na vlak a přes Českou Třebovou jsme se dostali do města plného kašen.

Po příjezdu jsme se ubytovali v pěkně zařízeném hostelu Long Story Short a následovala úniková hra Pevnost poznání, díky které jsme začali město prozkoumávat. Plnili jsme úkoly a luštili šifry. Všechna zadání jsme bohužel nestihli, ale čekala na nás laser game. To byl skvělý zážitek, v temné místnosti jsme běhali a snažili se zasáhnout tým protivníků. Po této aktivitě následoval rozchod, který jsme si užili každý podle svého. Paní učitelky si pro nás ale i na večer připravily zábavu. Ve skupinkách jsme museli splnit různé úkoly v podobě „selfíček“ se zvířetem, či rozvozcem jídla a přinést předměty, jako třeba gumičku, svíčku, špendlík.

Na druhý den jsme se díky pohodlným postelím dobře vyspali, a tak jsme mohli plni sil vyrazit do lanového parku. Nejprve jsme si vyzkoušeli, jak sami sobě navzájem věříme. Drželi jsme společně žebřík a každý ho musel přelézt, dokonce i paní učitelky to zkusily. Velkým zážitkem a takovou zkouškou odvahy byla obří houpačka, která nás zhoupala z šestnácti metrů. Následovalo rozdělení do tří skupinek a překonávání překážek různé obtížnosti ve výšce asi deseti metrů. K obědu jsme si dali pizzu, a protože už se chýlil čas našeho odjezdu, vydali jsme se směrem na nádraží.

Oba dny jsme si všichni moc užili a na zážitky z našeho posledního školního výletu budeme rádi vzpomínat.

Tobiáš Ptáček, žák 9. třídy

Výlet 1. třídy

Na výlet jsme se původně chystali k lanškrounským rybníkům. Kvůli dopravním podmínkám jsme na poslední chvíli vyrazili na Mariánskou horu. A stálo to za to. Cestou po Smrčině děti hledaly zahrady a domy podle indicií z fotografií. Pod Mariánskou horou pátraly po pokladu. Po vystoupení posledního kopečku nám

byla odměnou návštěva kostela. Děkujeme panu Pecháčkovi za možnost nahlédnout sem i za průvodní slovo. Děti se protáhly na obou hřištích a některé měly dost sil a odvahy na zdolání rozhledny. Překvapením a odměnou pro všechny byly nanuky od „rychlé spojky“. Pak už nás čekala jen cesta dolů na oběd. Počasí nám přálo a výlet na pro mnohé známé místo jsme si nakonec všichni užili.

*H. Zpěvákova
foto: archiv ZŠ*

Hlavní výhra v soutěži Microtela

Ocenění účastníci soutěže Microtela si vyrazili užít svoji hlavní výhru – společný zájezd do IQ Landia Liberec. 17. 6. se výherci z naší školy konečně dočkali. Natěšení nastoupili do autobusu a vyra-

zili vstříc daleké cestě, novým kamarádstvím, a hlavně chuti poznávat a objevovat nové věci. Těch bylo v IQ Landii nespočet. Dopoledne i odpoledne si každý užil a při odjezdu se často ozývalo: „Jít do soutěže Microtela za to stálo. Příští rok do toho jdeme znovu!“ Děkujeme organizátorům za krásné zážitky.

*P. Řeháková, D. Kačerovská
foto: archiv ZŠ*

Zpestření výuky cizích jazyků

V dnešní době je velmi důležité ovládat alespoň jeden cizí jazyk. Nejlépe i více než jeden. Naši žáci jsou si toho velmi dobře vědomi. V hodinách cizích jazyků během školního roku s nadšením absolvují řadu náročných aktivit nad rámec svých povinností. Většina z nich sleduje své oblíbené filmy či seriály v angličtině a nemají problém vysvětlit kdejakou problematiku.

Žákům také hodně prospívá výuka s roditelým mluvčím Marcem Frangosem, který k nám do školy dochází na hodiny konverzace 8. a 9. třídy. Na konci každého školního roku si Marco Frangos pro „devátáky“ připraví závěrečnou hodinu anglického jazyka s hudební tematikou. Žáci se dozvěděli o různých žánrech, poslechli si Marcovu vlastní skladbu, a dokonce si hru na kytaru mohli sami vyzkoušet. Všichni si závěrečnou hodinu moc užili. Panu Frangosovi moc děkujeme a těšíme se na další spolupráci.

Marie Faltejsková a žáci 9. třídy

Pasování na čtenáře

Školní rok uběhl jako mávnutím proutku a z prvňáčků se stali opravdoví čtenáři. V pátek 17. 6. byli pasováni na rytíře a rytířky Čtenářského řádu. Součástí bylo složení slibu, jak se budou děti ke knížkám chovat a jak s nimi zacházet. Nakonec všichni představili svoji oblíbenou knížku. Naučili se číst a už to nikdy nezapomenou. Přeji dětem, aby jim čtení přinášelo radost a plno krásných zážitků.

*H. Zpěvákova
foto: archiv ZŠ*

Osvětim

Za druhé světové války si mnoho lidí prožilo peklo, většina zaplatila i svým životem, a proto je důležité si historii stále připomínat. Rozhodli jsme se tedy vyrazit do Osvětimi v pátek 17. 6. 2022, abychom se dozvěděli něco nového a hlavně abychom viděli, co zažívali lidé, kteří tam byli deportováni. Sraz jsme měli brzy ráno, ve 4:15 hodin, abychom vše v klidu stíhali a včas se vrátili domů. Když jsme dorazili na místo, museli jsme projít kontrolou, co vše máme u sebe. Poté si nás vyzvedl průvodce, který nás prováděl celým areálem. Byl to Polák, ale mluvil dobře česky, takže jsme mu vše hezky rozuměli. Procházeli jsme místy, kde se odehrávaly všechny ty hrůzy. Podívali jsme se do „domů“, kde vězni přežívali. Viděli jsme spoustu

nehezkých věcí, například zasklenou místnost zaplněnou dvěma tunami ženských vlasů. V jiné podobné místnosti byly kufry s nápisy, odkud majitelé pocházeli, jinde ležely vystavené boty i botičky malých dětí. Byl to hrozný pocit. Po prohlídce Auschwitzu jsme se přesunuli autobusem do Auschwitz - Birkenau. Nejprve nás uvítal typický pohled na koleje, kde nám průvodce ukazoval, že pouhý pohyb ruky rozhodoval o životech. Jeden směr byla cesta na práci a druhý směr znamenal cestu do nebe. Toto místo bylo hodně rozlehle a my se vydali po stopách bývalých vězňů. Dívali jsme se, kde například spali, a poslouchali vyprávění o lidském utrpení. Nakonec jsme se s průvodcem rozloučili, poděkovali jsme a vydali se na cestu. Byl to výjimečný zážitek, taková možnost se jen tak nenaskytne. Hodně mě překvapilo, kolik lidí toto místo navštívilo. Myslím si, že by tam měl jet každý za svůj život alespoň jednou, aby věděl, že se tohle už nikdy nesmí opakovat.

Marie Křemenáková, žákyně 8. třídy
foto: archiv ZŠ

Školní výlet 4. třídy

Čtvrtáci 21. 6. vyrazili na školní výlet. Třída sama rozhodla, že opět vyrazíme na kola. Okamžitě se rozjel běh plánování. Kam pojedeme? Co tam budeme dělat? Jíst? Budeme tam třeba i spát? Datum výletu se blížil a společně s rodiči jsme plánovali, jak bude vše probíhat, aby byl výlet co nejpovedenější. Ráno jsme zkontrolovali kola a vyrazili směr Lanškroun. Samozřejmě byla zastávka na Mariánské hoře. Do Třešňovce

j jsme dojeli celkem rychle a kola jsme nechali u milé a pohostinné Ondrovy babičky. Další naše cesta směřovala k rybníkům, kam už jsme šli po svých. Navštívili jsme všechna hřiště, která jsme po cestě potkali. Zkusili jsme gladiátorské a lanové hřiště a samozřejmě nesměla chybět velká nafukovací trampolína. Všechno jsme si moc užívali a počasí nám přálo. Zbývalo už jsem nasytit naše bříška. Objednaná pizza, snědená na břehu rybníka, byla krásná tečka za zábavou na hřišti. Pomalu jsme se vydali zpátky pro kola a posunovali se přes Sázavské údolí směrem k myslivecké chatě, kde nás čekalo odpoledne s rodiči. Všichni rodinní příslušníci si užili zábavné odpoledne s vášní, zápallem a hravostí v očích. Opekli jsme si něco dobrého k večeři a na samotný závěr jsme poslednímu plaménku zazpívali pár táborákových písní. Den však ještě nekončil. Připravili jsme si ležení a podívali se na pěkný film. Po filmu jsme, utahaní, plní zážitků, okamžitě usnuli. Ráno nás totiž čekal další společně strávený den...

Noc byla tichá a nás čekal další nabitý den. Vstávat, uklidit, umýt, nasnídat, sbalit batůžek a vyrazit. Kam? Do jídelny pro výtečný oběd a pak hurá autobusem na den dětí u pevnosti Adam. Na Adamu děti čekal pravý a nefalšovaný vojenský branný závod. Startovaly ve skupinách po třech. Všichni se snažili, střídali, přelézali, podlézali, plazili se, zneškodňovali minu a ošetřovali zraněné. Do cíle všichni přiběhli spokojeni a šťastni. Třešnickou na dortu byly stupně vítězů. Honza Kot, Boban Zzulka a Pája Okrouhlický vybojovali krásné 3. místo. Jenže to stále ještě nebylo vše. Družstvo BORCI, složené z Jirky a Matyáše Svobody, spolu s Ondrou Markem,

nejenže vyhráli závod ve své kategorii, ale obsadili i příčku nejvyšší. Závod doběhli v absolutně nejkratším čase. Do školy si odvezli putovní bunkr, který se pokusí příští rok obhájit a přivést znovu zpět. Držme jim pěsti. Cestou zpět si někteří únavou zdřímli, aby měli sílu na úklid chaty. Vše jsme společně zvládli a další noc strávíme každý ve své posteli.

Z celého srdce děkuji všem rodičům mých čtvrtáků. Děkuji za trpělivost, odvalu, chuť mi pomáhat. Za společné prožité zážitky, které se nám vryly do paměti. Za podporu a radost, kterou jsem s dětmi a Vámi mohla zažít. Poděkování nesmí chybět ani myslivcům, kteří nás nechali bydlet na myslivecké chatě za příjemný symbolický poplatek za energie. Čtvrtáci vzdávají velké dík.

P. Řeháková

Přežití v přírodě – 5. třída

Ve čtvrtek 16. 6. v 15:00 jsme začali. Šli jsme túru a hráli hru "klíště". Došli jsme k chalupě a za ní bylo místo, kde jsme si opekli buřty, špekáčky atd. Připravili jsme klacky, paní učitelka někam odběhla, dala nám pět minut, pak jsme šli za ní na Červený vrch a tam jsme ji potkali jako babičku, která nám řekla, že když vyřešíme hádanku, tak dostaneme poklad. Pak jsme šli opékat buřty, měli jsme problém s uhašením, pak jsme šli postavit stany, byli jsme před tím chvíli v tělocvičně a až jsme postavili stany, šli jsme spát. Druhý den jsme se nasnídali, složili stany, šli do kempu a hráli míčové hry a na oběd byl konec.
Rudolf Valenta

Ve čtvrtek 16. 6. jsme se sešli v 15:00 před školou, když jsme se konečně všichni sešli, šli jsme do kempu. Na myslivecké chatě jsme si připravili opékače a šli jsme na Červený vrch. Tam jsme potkali paní učitelku jako starou babičku a hledali jsme poklad. Šli jsme potom k Crku a celou dobu jsme hráli "klíšťata". Nakonec tohoto dne jsme u myslivecké chaty opékali buřty, jak jsme je doopékali, tak jsme to museli počůrat, jenže všichni měli za chvíli prázdnou, ale naštěstí přišli dva starší kluci a ti to dohasili. Ještě jsme

si hráli v tělocvičně a stavěli si stany. Dne 17. 6. jsme se vzbudili kolem šesté, snídane byla kolem sedmé ráno, potom jsme vše uklidili a šli jsme do kempu hrát míčové hry. Pak jsme šli na oběd a domů.

Jan Šebrle

Akce začala 16. 6. a skončila 17. 6. První den jsme se vydali na menší túru, na které jsme hledali poklad. Šli jsme i kolem pastvy s ovečkami. Při cestě zpátky jsme si opekli buřty a pak jsme se postavili v kempu na zmrzlinu. Když jsme byli na náměstí, začalo hodně pršet, nikdo nevěděl, kdy déšť přejde. Když déšť ustal, šli jsme do tělocvičny. Potom jsme si postavili stany. Ráno jsme měli ke snídani buchty, muffiny a teplý čaj. V pátek jsme hráli pozorovací hru a taky jsme šli do AZASu, kde jsme hráli fotbal a beach volejbal.

Tomáš Marek

Ukázka bojového umění

V pátek 24. 6. se celá škola podívala na ukázkou bojového umění JU-JUTSU. Děti se nejprve podívaly na ukázky pádů a hned vzápětí si vyzkoušely, co by takový trénink JU-JUTSU obnášel. Koho ukázka zaujala, může od září navštěvovat kroužek, který bude probíhat v storech tělocvičny.

Kolektiv učitelů
foto: archiv ZŠ

Školní výlet 6. třídy

Dne 14. 6. se šestá třída vydala na výlet do zábavního centra Flyzone v Hradci Králové. Přes počáteční problémy s autobusovou dopravou jsme díky ochotným rodičům, kteří nám pomohli s odvozem, dorazili vlakem na místo v devět ráno.

Ve Flyzone na nás čekali trampolíny, prolézačky, horolezecké stěny apod. Také jsme ve skupinkách absolvovali únikovou hru – Hobití nora, kde na nás čekala spousta zajímavých úkolů. Všichni jsme zdárně úkoly splnili a unikli. Kdo měl zájem, mohl si také propůjčit virtuální realitu, kde v simulovaném prostředí měl za úkol různé věci.

Přestože se výlet bohužel neobešel bez zranění, tak se vydařil a mohli jsme se pořádně vybláznit

M. Brettlerová
foto: archiv ZŠ

Vystoupení dramatického kroužku

Dne 28. 6. před celoškolským branným dnem byl konečně čas ukázat všem spolužákům, co jsme všechno nacvičili v dramatickém kroužku, který navštěvují pátáci z naší školy. Předvedli jsme dvě krátké inscenace – Hadí hádku (absurdní báseň od Daniely Fischerové) a Robinsona (improvizační hra na motivy díla Petra Síse). Talentovaní mladí herci si vystoupení skvěle užili a dle potlesku stejně tak i diváci.

M. Brettlerová
foto: archiv ZŠ

Sportovní den

V pondělí 27. 6. 2022 se sešel celý druhý stupeň ve sportovním areálu. Všichni přišli s dobrou náladou a chutí dovést svůj tým k vítězství. I přes velké horko se žáci snažili z plných sil. Běhali, skákali a někteří bojovali i na úkor svých končetin. Nakonec se podařilo deváté třídě

zvítězit ve fotbale a dívky ze sedmé třídy se umístili na prvním místě v přehazované. Všem zúčastněným moc děkujeme za skvělou atmosféru a sportovního ducha.

G. Vašíčková

Branný den

V úterý 28. června mohli žáci opět poměřit své síly v branném závodě. Většinou desetičlenná družstva plnila na více než čtyřkilometrové trati zajímavé úkoly, které jim připravily paní učitelky. Děti si mohly vyzkoušet poznávání značek, Morseovu abecedu, první pomoc, poznávání rostlin, práci s mapou a také třeba balení evakuačního zavazadla. Cílem závodu bylo mimo jiné naučit děti spolupracovat při plnění úkolů a do cíle se dostat jako jeden tým. To se všem povedlo. Složení nejúspěšnějších skupin najdete na webových stránkách školy.

A. Růžičková, P. Řeháková
foto: archiv ZŠ

Sportovní den 1. stupeň

Připravít, pozor, teď! Tato tři slova byla dnes nejčastěji slyšet v areálu školy, kde se v osm hodin ráno shromáždili žáci z 1. stupně naší školy, aby se utkali v mnoha sportovních disciplínách. Celkem je čekalo deset stanovišť – např. skákání přes švihadlo, sprint na 50 m, střelba na koš, skok do dálky, troj-

skok, hod medicinbalem, opičí dráha a další. Zajímavé bylo stanoviště odpočinkové, kde se nejen odpočívalo, ale také doplnila energie ve formě svačinky. Organizaci na stanovištích s přehledem zvládali žáci 9. ročníku, kteří malým dětem názorně předvedli, jak jejich výkony mají vypadat. Všechny výsledky paní učitelky pečlivě zaznamenávaly a v každé třídě byli odměněni nejlepší sportovci za svou sportovní snahu. Všichni si sportovní dopoledne užili a šli s dobrou náladou domů.

A. Ježková
foto: archiv ZŠ

Běh přes Červený vrch

A běhalo se. Malí i velcí, rychlí i pomalí. Ostřílení závodníci ale i „začátečníci“. Trénovaní i méně trénovaní. Běhalo se pro radost a pro dobrou věc! Po dvou le-

tech covidové pauzy jsme se vrátili k pořádání běžeckých závodů série ISCAREX. Po odběhnutí dětského závodu a hlavního závodu na 5 a 10 km jsme odstartovali nezávodní charitativní lidový běh pro Vašíka Štěpána, malého kluka z Letohradu, který se narodil s nemocí motýlích křídel. Díky sponzorům a partnerům běhu jsme mohli odměnit nejen nejrychlejší běžce v každé kategorii, ale všechny děti, které se na startovní čáru postavily. Losovali jsme dětskou tombolu a tombolu lidového běhu, zajistili občerstvení závodníkům v hlavním závodě.

Těší nás Váš zájem o tyto závody a velice si vážíme Vaší podpory lidového běhu pro Vašíka. Obě kasičky, do kterých jste přispívali během dne, jsme před vyhlášením hlavního závodu předali rodičům Vašíka. Děkujeme.

Závody jsou za námi. A byly skvělé! Díky sponzorům a partnerům závodu, Sboru dobrovolných hasičů Dolní Čermná, výjezdové jednotce hasičů Dolní Čermná,

Městysu Dolní Čermná, Klubu biatlonu Letohrad, Ondrovi Moravcovi, kamarádům a všem, co nám se závodem pomáhali... a také díky Vám!

Ať vybrané peníze pomáhají a léčí! Děkuje Lídě Ešpandrové, která pro nás/vás tento den zvětšila na fotografiích. Děkuje a příští rok v červnu na 6. ročníku Běhu přes Červený vrch na viděnou.

*Katka Veselá
foto: L. Ešpandrová*

Čermenské slavnosti se vydařily

Poslední červnovou sobotu se opět po roční pauze rozezvučel areál AZAS v Dolní Čermné lidovou muzikou. Konal se již 33. ročník tradičního Mezinárodního folklorního festivalu Čermenské slavnosti, který je v kalendáři veden jako součást programu Tvář Pardubického kraje. Letos konečně po třech letech skutečně mezinárodní i se zahraničním souborem, kterým byl omlazený Jánosík ze slovenského Svitú. V hlavním galaprogramu se kromě něj představily soubory Holúbek z Ostravy, Hřebečský taneční soubor z Moravské Třebové a samozřejmě i domácí Jitřenka. Covid se podepsal na mnoha lidových souborech, což vedlo ke ztrátě vlastních doprovodných muzik. Proto také dva z vystupujících souborů tančily a zpívaly na nahrávky. Nicméně úroveň jednotlivých vystoupení byla i tak velmi podařená

a nutno pochválit zvláště Jitřenku za vynikající obnovené pásmo Tanec o vrkoč s překrásně nazdobenými vrkoči. Přestože předpověď počasí po celý předchozí týden nevěstila nic dobrého, sobotní ráno se vyčáslilo a na sobotní odpoledne bylo krásné letní počasí. A to je vždy základem úspěchu u všech akcí, pořádaných na venkovní scéně.

Odpoledne začalo zábavným programem, v němž se postupně představila taneční skupina DC Dance Věrky Marešové a později ve velké hrané show pro děti Inka Rybářová. Celým odpolednem doprovázela program bohatá nabídka řemeslných dílen, ve kterých si mohli děti vyzkoušet své umění v mnoha lidových řemeslech. Je potěšitelné, že celá řada šikovných řemeslníků, kteří předváděli svůj řemeslný um s velikou láskou, pochází z našeho nejbližšího okolí. Jako již tradičně se o uspokojení chuťových pohárků a hašení žízně staraly místní spolky a nutno říci, že velmi dobře. Celé odpoledne neúnavně moderoval se svým osobitým nadhledem a vtipem Ondra Ješina, který zároveň zajišťoval doprovodnou prezentaci handbikových jezdců pod hlavičkou „Jé, co to je“. Jejich zastavení na našem festivalu bylo v rámci putování napříč celou republikou. Po ukončení galaprogramu se o večerní zábavu postarala country kapela Ponny Express, která hrála pro potěšení až do ukončení programu. Za zdařilý průběh slavností se opět postaral organizační tým, za což mu patří veliké poděkování. Poděkování patří také spolupřáteli Městysi Dolní Čermná

a samozřejmě těm, kteří konání festivalu podpořili finančně. Jmenovitě hejtmanovi Pardubického kraje Martinu Netolickému a společností ADOR, HaS, TOTEM BIKES a Lékárně u Milosrdného Samaritána. Potěšující byla také hojná účast diváků, bez kterých se samozřejmě neobejde žádná podobná akce.

*Petr Ryba
foto: L. Ešpandrová*

Podobné osudy spojují

Průmysl měst polského Dzierżoniowa a českého Lanškrouna mají podobné osudy. Obě města v podnicích DIORA a TESLA měla řádově několik tisíc zaměstnanců. Podniky zanikly brzy po začátku devadesátých let. Ale památka zůstává. A vedení obou měst se je snaží uchovávat.

Víme o sobě už od poloviny osmdesátých let, kdy začala spolupráce vědeckotechnických společností obou firem. Vztah přerostl v roce 1999 do partnerství obou měst.

V pátek 22. a v sobotu 23. července 2022 navštívila Lanškroun dvacetičlenná skupina občanů z Dzierżoniowa s několika představiteli kultury a správy města. Šlo o projekt v rámci mikroprojektu Euroregionu Glacensis „Vášeň spojuje polsko-české pohraničí“.

Na straně Lanškrouna průběh akce organizoval pan Karel Hrodek, jednatel firmy HaS Lanškroun, s. r. o., jedné z firem navazujících na zdejší TESLU a příslušné pracovnice Městského úřadu Lanškroun. Částí programu se účastnil i starosta Lanškrouna pan Radim Vetchý a místostarosta pan Miloš Smola a emeritní ředitelka Městského muzea Lanškroun paní Marie Borkovcová.

Po pátečním dopoledním příjezdu do Dolní Čermné, vyslechli hosté přednášku Jiřího Kohouta o historii TESLY a dále poznali naši polští přátelé provoz a výrobky firmy HaS Lanškroun, s. r. o. a sousedící Muzeum historických rádií spolu s výstavkou takřka úplného souboru vzorků elektronických součástek, vyráběných ve firmě TESLA Lanškroun, během její historie mezi lety 1946 a 1989. Zde vzniká i sbírka radiopřijímačů vyráběných firmou DIORA.

Sobotní dopoledne bylo věnováno dále

historii TESLY prostřednictvím panelů v suterénní konferenční místnosti na radnici. Tam je také v jejich mateřštině oslovil pan děkan Zbigniew Czendlik. Jeho proslov v nich zanechal silný dojem. Byli nadšeni i prohlídkou Městského muzea Lanškroun, kde je prováděla paní ředitelka Dita Hálová.

Na závěr setkání předal pan Karel Hrodek řediteli Městského muzea Dzierżoniów panu Henryku Smolnemu knihu „TESLA Lanškroun 1946 – 1989 – Vzpomínky pamětníků“ s podpisy účastníků tohoto setkání.

Takové akce jsou velmi prospěšné vzájemnému poznávání, i když porozumění mezi češtinou a polštinou je obtížnější, než v případě slovenštiny. Ale právě takovými setkáváními se ten rozdíl bude postupně smazávat a mluvená polština se nám stane stejnou samozřejmostí jako slovenština. „Jenom to písmo“ povzdech si jeden český účastník, „se znaky, které na naší klávesnici nenajdeme.“

Příští obdobná akce proběhne v Dzierżoniówě v polovině září 2022. Velký dík patří všem, kteří se realizaci mikroprojecktu podíleli. Jen s jejich pomocí se dají takové setkání uskutečnit.

Jiří Kohout
foto: R. Lepka

Letní tábor SDH Dolní Čermná 2022

Od soboty 2. července do soboty 9. července uspořádal SDH Dolní Čermná tradiční letní dětský tábor. Letos na téma „Z pohádky do pohádky“, které bylo patrné ze zaměření her a také kostýmů účastníků, ve kterých se scházeli na večerním nástupu. V úterý program zpestřilo loutkové divadlo, střední dopoledne patřilo táborové olympiádě a odpoledne zasloužený výlet do kryt-

ho bazénu v České Třebové. Čtvrteční odpoledne a večer vyplnila tradiční diskotéka a samozřejmě nechyběla noční hra. Ta letošní měla podobu „hledání pokladu“, takže každý táborník si odnesl baterku, aby zvládl táborovou tmou. V průběhu tábora si děti mohly plnit táborové odznaky – kutil, kuchař, zdravotník, průzkumník a táborník. Po získání odznaku pak byly králem pohádkové říše pasovány. Velké poděkování patří všem dospělým a instruktorům (celkem nás na 84 dětí bylo 25 dospělých a 10 instruktorů) za jejich práci, bez které bychom tábor nemohli uspořádat. Příští rok se těšíme od 1. července opět na týdenní pobyt v tábornické osadě Strážná - Vosí údolí.

Jan Růžička
foto: archiv SDH

Markéta Marková na Mezinárodní hasičské soutěži

V polovině července se ve slovinském Celje uskutečnila Mezinárodní hasičská soutěž („hasičská olympiáda“). V reprezentačním družstvu České republiky soutěžila za ženy i Markéta Marková ze SDH Dolní Čermná. V disciplíně „Výstup na cvičnou věž“ se umístila ve finále na celkovém 2. místě, stejně jako v běhu na 100 m překážek jednotlivců. Stala se tak letos vicemistryní hned ve dvou kategoriích. Tým žen zvítězil v soutěži v požárním útoku. Děkujeme Markétě za reprezentaci ČR.

Jan Růžička
foto: archiv M. Marková

Cvičení na dělostřelecké tvrzi Hůrka

Mladí hasiči ze SDH Dolní Čermná se 15. června 2022 zúčastnili cvičení na dělostřelecké tvrzi Hůrka, které pro ně připravila okresní rada prevence. Pro děti byly připravené úkoly: volání na krizovou linku, obsah evakuačního zavazadla, výstroj jednotlivých složek IZS a únik ze zakouřeného prostoru. Ten se trénoval přímo v samotné tvrzi, kde děti měly zatemněné baterky a jejich úkolem bylo vyhledat ztracenou osobu v tomto prostoru. Nakonec si mohly celou tvrz proběhnout a prohlédnout i zákoutí, kam se běžný návštěvník nedostane, což si všechny moc užily. Nabytí novými zkušenostmi, trochu umazaní a příjemně unavení se všichni těšili domů. Děkujeme radě prevence za připravený program.

Alexandra Růžičková
foto: archiv SDH

Oslavy 130. výročí družebního DHZ Liptovská Teplička

Ve dnech 15. – 18. července 2022 se delegace členů SDH a JSDHO Dolní Čermná zúčastnila oslav 130. výročí založení Dobrovolného hasičského zboru (DHZ) z družební obce Liptovská Teplička na Slovensku. V rámci oslav proběhly v sobotu odpoledne ukázky hašení požárů, zásahu hasičů na havarované vozidlo či práce a výcvik psů, kteří vyhledávají výbušniny na letišti. V neděli proběhla slavnostní mše a následně slavnostní oběd. Děkujeme slovenským přátelům za pozvání a pohostinnost a těšíme se na další setkání v Dolní Čermné v rámci Dne se sousedy.

Jan Růžička
foto: archiv DHZ/O Liptovská Teplička

Jak to bylo letos s čápy?

Letošní jaro bylo pro hnízdění čápů bílých velmi příznivé, což se projevilo na počtech mláďat na hnízdech na Lanškrounsku a Orlickoústecku. Letos jsme

okroužkovali celkem 41 mláďat na 13 hnízdech (Dolní Čermná, Lanškroun, Lubník, Tatenice, Žichlínek, Luková, Damník, Třebovice, Ostrov, Ústí nad Orlicí, Dolní Dobrouč, Letohrad, Brandýs nad Orlicí). Na většině hnízd byla čtyři mláďata. Nejvíce (pět) jich bylo na hnízdě v Třebovici, naopak pouze jedno mládě jsme kroužkovali na hnízdě v Lanškrouně (zde se jednalo zřejmě o náhradní snůšku po předchozím neúspěšném hnízdění). Nyní budeme čekat na zprávy o pozorování našich kroužkovanců. Chtěli bychom poděkovat Lukáši Jiráskovi za pomoc s plošinou při kroužkování hnízd.

*Místní ornitologická skupina
foto: M. Nastoupil*

Dětský den a dospělácký večer

Jak jste jistě zaznamenali, 30. 7. jsme uspořádali v AZAS druhý ročník dětského dne, který jsme tentokrát protáhli do dospěláckého odpoledne a večera. Přípravy probíhaly celý půlrok a dovolím si napsat, že jsme nic nepodcenili. V minulém čísle jsem psal, že jediné co nemůžeme ovlivnit, je počasí. V tomto ohledu se vyplnily naše nejhorší obavy. Co vyplnily, byly dokonce překonány! Již týden před akcí jsme s nervozitou sledovali předpovědi počasí a pomalu

chystali plán B. V tomto ohledu jsme si mohli gratulovat k rozhodnutí přesunout celou akci do horní části areálu pod podium, čímž jsme získali možnost přesunout většinu stanovišť se soutěžemi pod připravené stany. I tak se počasí, bohužel, podepsalo pod návštěvnost celé akce. Jsem však přesvědčen, že kdo dorazil, ten nelitoval. Pro děti bylo připraveno celkem devět soutěžních stanovišť, kde mohly prokázat svoji šikovnost a svým výkonem si vysloužit razítko. Na konci byly všechny děti oceněné dárkovým sáčkem, ve kterém našly drobné hračky i něco na zub. Následně mohly využít bohaté tomboly a při troše štěstí si domů odnesly hodnotné dárky. Nadstandartní občerstvení nabízelo špízy, dobroty z udírny, nebo skvělé langoše. Velký úspěch slavili rov-

něž hasiči. Ti z Výprachtic předvedli dětem i jejich rodičům nové zásahové vozidlo a ti místní vykouzlili v dětských tvářích radost (a v očích rodičů zděšení) penou, ve které se děti s radostí, navzdory dešti, vyvályly. Celé dopoledne a brzké odpoledne podkreslil reprodukcí hudbou "DJ Nasta", a přispěl tak k příjemné atmosféře.

Podle odevzdaných soutěžních lístků jsme nakonec napočítali cca 150 dětí, což je vzhledem ke katastrofálnímu počasí velmi dobré číslo.

Podvečerní program zahájila místní kapela Evža Band, která zahrála známé country pecky a podala opět výborný výkon, na nějž jsou všichni její posluchači zvyklí. Následoval jeden ze zlatých hřebů podvečera, a sice vystoupení místní taneční skupiny Dolče

Rozpis fotbalových zápasů OP II podzim 2022

27. 8.	17:00	TJ Dolní Čermná	FK Mistrovce
4. 9.	16:00	TJ Sopotnice	TJ Dolní Čermná
10. 9.	16:30	TJ Dolní Čermná	FK Dolní Dobrouč
18. 9.	15:30	Fotbal Žichlínek	TJ Dolní Čermná
24. 9.	16:00	TJ Dolní Čermná	TJ Sokol Verměřovice
1. 10.	15:00	TJ Albrechtice	TJ Dolní Čermná
8. 10.	15:30	TJ Dolní Čermná	FK Kerhartice
15. 10.	14:30	SK Rybník	TJ Dolní Čermná
23. 10.	14:30	FK Č.Třebová "B"	TJ Dolní Čermná
29. 10.	14:30	TJ Dolní Čermná	FK Spartak Choceň
5. 11.	10:00	TJ Brandýs n.O.	TJ Dolní Čermná

Rozpis fotbalových zápasů OP podzim 2022 - mladší žáci

27. 8.	13:00	TJ Dolní Čermná	FK Č.Třebová "B"
4. 9.	15:00	Dobříkov	TJ Dolní Čermná
10. 9.	13:00	TJ Dolní Čermná	České Heřmanice
17. 9.	13:00	Semanín	TJ Dolní Čermná
24. 9.	13:00	TJ Dolní Čermná	Rudoltice
2. 10.	12:30	Lanškroun "B"	TJ Dolní Čermná
8. 10.	12:30	TJ Dolní Čermná	Sázava
16. 10.	12:00	TJ Tatenice	TJ Dolní Čermná
22. 10.	13:00	TJ Dolní Čermná	FK Jehnědí

Baby. Dámy nám všem dokázaly, že věk je pouze číslo a vysloužily si obdiv nás všech. Ve večerním programu poté následovala lanškrounská rocková kapela Dragon, která zahrála několik svých největších hitů. Posledním vystupujícím bylo duo ze Zlína - Motýl Band. Tyto interprety znají hlavně diváci Šlágr TV. V jejich podání jsme si vyslechli české hitovky napříč žánry. Nechyběla ani nejslavnější písnička Martina Motýla z jeho rockového období, Hrobař.

Na závěr mně dovolu, abych poděkoval každému, kdo se na této akci jakýmkoliv způsobem podílel. Ať finančním, či věcným darem, pomocí s prodejem na stánku, či zapůjčením techniky. V neposlední řadě děkuji obci za zapůjčení areálu, ale hlavně děkuji všem těm, kteří se nenechali odradit počasím a dorazili, čímž podpořili naše malé fotbalisty. My pevně doufáme, že za rok uspořádáme třetí ročník. Nyní ještě nevíme, v jaké podobě, ale určitě něco vymyslíme.

*Za TJ Dolní Čermná Filip Hampel
foto: L. Ešpandrová*

Čermenský motosraz

S železnou pravidelností, vyjma dvou covidových let, se na začátku prázdnin koná Čermenský motosraz. Letos se sjeli motorkáři do kempu v pátek 1. července a zůstali do neděle 3. července. V pátek večer zahrál Quiz, osvědčená značka, která nezklame a na čermenském srazu nechybí žádný rok. V sobotu

dopoledne proběhly tradiční soutěže a po obědě se motorky řadily ke spanilé jízdě za doprovodu DC Moto Teamu. Na cestu se jich vydalo šedesát osm. Po návratu z vyjíždky následovalo, jak jinak, rychlé doplnění tekutin i kalorií. Pro účastníky motorazu, ale i pro ty, kteří přišli jen na „čumendu“, tedy omrknout silné stroje, potkat se a posedět s přáteli, vystoupil Martin Matějříček se svojí trial show. Sklidil, dle očekávání, velký potlesk, protože jeho trialové a freestyleové dovednosti jsou úžasné a vtipný komentář, kterým své vystoupení doprovází, pobavil. Nechyběla tombola, ceny do ní poskytli sponzoři. Večer zakončily kapely Metaxa a Hubý krk. V neděli ráno opustili motorkáři kemp a slíbili si, že za rok se tu určitě zase potkají. Podvacáté!

*L. Ešpandrová
foto: L. Ešpandrová*

Cyklistický závod Regionem Orlicka

36. ročník juniorský cyklistický závod Regionem Orlicka se konal 29. - 31. července. Na jeho start se postavilo 137 jezdců z Česka, Slovenska, Polska, Německa, Srbska, Maďarska, Belgie a Rakouska, aby absolvovali celkem 246 km ve třech etapách. Dolní Čermnou projeli závodníci v nedělní etapě dopoledne. Závod doprovodil tradičně DC Moto Team, bezpečný průjezd peletonu mělo na starosti dvaadvacet pilotů.

Celkovým vítězem se stal polský závodník Filip Gruszczyński z Polska. To jméno si zapamatujeme, s největší pravděpodobností ho ještě uslyšíme. Zde, na Regionem Orlicka, se totiž líhnou příští šampioni světových závodů. Na seznamu vítězů minulých ročníků najdeme jména jako Peter Sagan, Leopold König, Daniel Turek, Michal Schlegel, Josef Černý, Jakub Otruba atd.

*L. Ešpandrová
foto: L. Ešpandrová*

Litomyšl vzpomínala na Elišku Junkovou

Litomyšl už popáté hostila Vzpomínkovou jízdu na Elišku a Čeňka Junkovy. U zámku o víkendu parkovaly historické vozy a motocykly, vše s datem výroby do roku 1948. A opravdu bylo na co se dívat. Na sraz dorazilo okolo 120 veteránů. Mezi nimi i Mercedes 300 SL kabrio-

let v původním stavu.

Setkání bylo poctou Elišce a Čeňku Junkovým, takže na zámeckém nádvoří nechyběly ani vozy značky Bugatti, ve kterých manželé jezdili. U zámku parkovalo pět krásných kousků. A hlavně cenných. „Dneska se už Bugatti koupit nedají, možná někde v zahraničí. Jsou to drahá auta a finančně náročný je i jejich servis,“ dodal místopředseda Veterán klubu Litomyšl Flidr.

Na vzpomínkovou jízdu do Litomyšle v minulosti jezdil synovec Junkových Vladimír, kterého Eliška adoptovala jako syna. Letos se kvůli těžké nemoci nemohl zúčastnit a zastoupil ho vnuk Jiří. Nepřijel sám, doprovodil ho kameraman a dokumentaristka Daniela Gébová, která o Elišce Junkové natáčí nový snímek. V dokumentu se objeví i záběry z Litomyšle z letošní vzpomínkové jízdy.

Iveta Nádvorníková, redaktorka Deníku

Zdroj:

<https://orlicky.denik.cz/z-regionu/praga-bugatti-i-americky-buick-litomysl-vzpominala-na-elisku-junkovou-20220807.html>

Rekonstrukce a modernizace Orlovny

Spolek Jednoty Orel ukončil částečnou modernizaci a rekonstrukci Orlovny. Konkrétně se jednalo o zařízení a vybavení společenské místnosti, která doposud sloužila jako jednací místnost

pro členy Orla. Využívána byla místními ochotníky či skupinami jako šatna pro různá divadelní a hudební vystoupení nebo k pravidelnému nedělnímu setkávání některých farníků. Vzhledem k tomu, že místnost neměla vyřešenou pevnou podlahu, ale pouze zakrytý beton, bylo potřebné vzhledem k vlhkosti položit nejprve podlahové topení a poté plovoucí podlahu. Místnost také postrádala jakékoliv vybavení včetně připojení na vodu. Proto náš spolek uvítal možnost využít dotace z Programu rozvoje venkova, který prostřednictvím MAS Orlicko financuje Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Celkové náklady na tento projekt činily téměř 300 tisíc korun. Do společenské místnosti byla pořízena kuchyňka s varnou deskou, mikrovlnkou, chladničkou a ohřívačem vody. Pro potřeby Orla slouží i skříň na ukládání a archivaci dokladů, nádobí a dalšího přenosného zařízení. Do mobiliáře místnosti byly zakoupeny i nové stoly a konferenční židle. Z dotačního programu byla nakoupena i ozvučovací technika a dataprojektor včetně promítacího plátna pro možnost přednášek a seminářů. Dále jsme museli přistoupit k rekonstrukci pódia, které slouží pro vystoupení hudebníků. Jednalo se zejména o výměnu a zabezpečení konstrukce, která byla v havarijním stavu. Získání dotace, kterou náš spolek spolufinancoval, pokládáme za velmi prospěšnou nejen pro členy Orla, ale její využití jistě uvítají i naši spoluobčané.

*Ludmila Müllerová, členka rady Orla
foto: archiv Orla*

Invazivní rostliny

V naší přírodě se vyskytují organizmy (rostliny a živočichové), které nejsou původní a byly sem zavlečeny buď úmyslně, nebo bezděčně. Úmyslným zavlečením je myšleno např. vysazování cizích okrasných rostlin, které se následně nekontrolovaně rozšiřují v naší přírodě, u živočichů to bylo úmyslné zavádění cizích druhů do našich podmínek, jako např. kožešinové zvěře (psík mývalovitý), nebo nový objekt rybolovu (karas stříbřitý) apod. Neúmyslným (bezděčným) zavlečením je např. únik z domácího chovu exotů, dovoz různého hmyzu a rostlinných semen společně s cizokrajnými surovinami a jinými komoditami atd.

Problém vzniká ve chvíli, kdy uvedený druh je schopen přežívat celoročně, v našich podmínkách se množit a získávat ve vhodném biotopu dominanci. Problematika invazivních živočišných druhů je samostatná kategorie, jejíž řešení je často v kompetenci určitých orgánů a zájmových sdružení. Hlavní úlohou veřejnosti je zachovávat obezřetnost v chovu exotických živočichů tak, aby nemohlo docházet k únikům do přírody, nedej bože k úmyslnému vypouštění nadbytečných jedinců.

Zde bych se chtěl věnovat spíše invazivním rostlinám. Evropská unie vydala seznam rostlin, jež byly vytipovány jako zavlečené a potenciálně nebezpečné. Jejich nebezpečnost spočívá buď ve zdravotních rizicích (bolševník velkolepý – toxický, způsobuje obtížně se

Netýkavka žláznatá

hojící požahání), případně ve vytváření hustých jednodruhových porostů, potlačujících přirozenou vegetaci. V našich podmínkách se jedná především o netýkavku žláznatou a křídlatku sachalinskou, křídlatku japonskou, případně jejich křížence, který dostal jméno křídlatka česká. Pro jednoduchost dále bude uvedena pouze jako křídlatka. Povinností každého vlastníka nebo nájemce pozemků je tyto rostliny potlačovat a zamezit jejich dalšímu šíření.

Netýkavka žláznatá se šíří hlavně po březích potoka. Jedná se o statnou rostlinu, dorůstající někdy dva až dva a půl metru, s dutými rozvětvenými stonky. Kvete výraznými červenými, růžovými nebo téměř bílými květy. Po odkvětu vytváří tobolky, které při dotyku nebo prudším pohybu praskají a vystřelují semena, kterými se nekontrolovaně množí.

Křídlatka je mohutná rostlina, pokud ji

to dovolíme, může dorůst i čtyřmetrové výšky. Stonky má duté a množí se vytrvalými oddenky. Obě tyto rostliny pocházejí z Asie a do Evropy byly původně dovezeny jako okrasné rostliny.

Z iniciativy komise životního prostředí bylo přikročeno k omezování šíření těchto rostlin na území Dolní Čermné. Úmyslně nepíšu „k likvidaci“, protože tento proces je dlouhodobý. Navíc je nezbytná součinnost mnoha subjektů. Stačí, aby v zanedbané zahradě zůstalo několik zapomenutých rostlin, a šíření začne nanovo.

Aby byly omezeny škody na přírodním prostředí na minimum, byl z prostředků obce pořízen herbicid šetrný k vodním organismům, určený pro použití v blízkosti vodních toků. Já nejsem příznivcem nadbytečného používání „chemie“ ale v tomto případě asi jiná pomoc není. Víím, že někdo říká, že příroda si vždy poradí, ale v případě invazivních, tedy nepůvodních a rychle rozmnožených organismů, zde neexistuje jejich přirozený nepřítel, který by je udržoval na únosné míře. Pak skutečně nezbyvá, než aby zasáhl člověk. A tímto bych chtěl apelovat na veřejnost. Pokud někdo zjistí na vlastním pozemku výskyt výše uvedených rostlin, prosím, snažte se je zlikvidovat všemi prostředky. To znamená ještě před kvetením opakované sekání, později už – bohužel – herbicidy. Případně na výskyt upozorněte autora tohoto článku a dohodněte s ním způsob zásahu.

*Za komisi životního prostředí Aleš Hampl
foto: A. Hampl*

Ohlédnutí za sportovním odpolednem „Kdo si hraje, nezlobí“

Po příchodu na hřiště si nás dost říkalo, že se nám až zase tak moc nechce. Že je letos konečně hezké počasí, tak co bychom doma udělali práce... Ale že to zvládneme a užijeme si to.

Hned po první soutěži nás to zápolení všechny chytlo a drželo se nás až do samého konce. S radostí a smíchem všech zúčastněných napříč generacemi.

Když to vezmeme i z jiného pohledu, tak to pro každého z nás, kdo se účastní pravidelně, znamená i takovou osobní zdravotní prevenci. Teď po dvouleté pauze někteří konstatujeme, že nevidíme na dálku nebo nablízko, že si nejsme schopni zapamatovat tři obrázky naráz – natož správně umístit. Také třeba zjistíte, že dopadáte na pravou či levou nohu – takže o běhu nemůže být ani řeč. Při pokusu o hod na cíl se vám zasekne rameno. A ještě když si špatně nastavíte dávkování kapek...

A závěr? Práce neuteče a každý rok, v kterém se můžeme těchto her zúčastnit, je vlastně výhra pro každého z nás. Ať je nám...cet, nebo...sát!

Velké díky všem nadšencům, kteří to pro nás každý rok připravují, starají se o soutěže, výborné občerstvení a pitný režim. Díky za dobití pomyslných baterek a velký kopec zábavy a smíchu.

*Zdenka Langrová
foto: L. Ešpandrová*

Křídlatka

Výjezdy JSDHO Dolní Čermná

30. 6. 15:25 Dolní Čermná, požár osobního auta
4. 8. 15:21 Dolní Čermná, požár osobního auta

L. Ešpandrová
foto: JSDHO

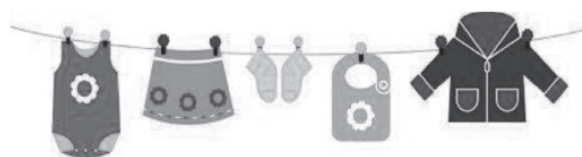

Poděkování

Na jaře do naší ZŠ postupně přišlo 10 ukrajinských žáků a 2 ukrajinské učitelky. Moc děkujeme všem, kteří přispěli finančním darem a zjednodušili jim tímto pobyt. Celkem bylo vybráno 50.417 Kč. Tyto dary byly využity na obědy, pomůcky pro žáky a na mzdy pro pedagogy. Vaší podpory si velmi vážíme.

Ředitelství ZŠ

Rodinné centrum KUK ve spolupráci se školní jídelnou v Dolní Čermné Vás zve na již tradiční akci!

BURZA

podzimního a zimního oblečení a sportovních potřeb

v sobotu 17.9. 2022 od 7:30 do 10:00

!!! v prostorách školní jídelny !!!

Příjem zboží v pátek 16.9. 2022 - 15:00 – 18:00

Výdej zboží v sobotu 17.9. 2022 - 10:30 – 12:00

Na našem webu www.kuk-dc.cz najdete ke stažení soupis oblečení a návod, jak oblečení označit. V případě, že nabídnete k prodeji více než 80 kusů, prosíme Vás o spolupráci při výdeji neprodaného zboží, jinak bude výdej zpoplatněn. Děkujeme za pochopení!

Rodinné centrum KUK, občanské sdružení, www.kuk-dc.cz, Dolní Čermná 4, 561 53, IČO: 228 55 025

Stomatologická pohotovost

ve dnech	lékař	adresa	telefon
27. - 28. 8. 2022	MUDr. Bílý	Lanškroun, Pivovarské nám. 562	465 324 829
3. - 4. 9. 2022	MUDr. Dunglová	Letohrad, Tyršova 259	972 324 447
10. - 11. 9. 2022	MUDr. Faltusová	Lanškroun, Českých bratří 519	467 771 918
17. - 18. 9. 2022	MUDr. Hrdinová	Lanškroun, Strážní 151	465 322 907
24. - 25. 9. 2022	MUDr. Jedličková	Bystřec 182	465 642 990
28. 9. 2022	MUDr. Nováková	Letohrad, Šedivská 339	605 598 958
1. - 2. 10. 2022	MUDr. Nováková	Lanškroun, Dukelských hrdinů 615	604 749 331
8. - 9. 10. 2022	MUDr. Junková	Žamberk, Školská 834	739 374 555
15. - 16. 10. 2022	MUDr. Khmara	Letohrad, U Dvora 815	605 501 139
22. - 23. 10. 2022	MUDr. Kopecký	Lanškroun, Mikoláše Alše 152	739 374 787
28. 10. 2022	MUDr. Mareš	Žamberk, Školská 834	739 374 555
29. - 30. 10. 2022	MUDr. Marková	Lanškroun, 5. května 2	465 322 897
27. - 28. 8. 2022	MUDr. Bílý	Lanškroun, Pivovarské nám. 562	465 324 829

Když Vás v sobotu, neděli či ve svátek rozbolí zub, můžete v době od 8:00 do 11:00 hodin navštívit lékaře, který ten den slouží pohotovost ve své ordinaci. Přehled pohotovostních služeb je uveden v následující tabulce (zdroj: http://sociologie.iglu.cz/zubarna/pages/s_zubni_pohotovost.htm). Než se vydáte na zubní pohotovost, ověřte si službu zubního lékaře dle rozpisu telefonicky. Stomatologové si můžou službu mezi sebou vyměnit! Informaci se dovíte na tel.: 465 710 111 - Orlickoústecká nemocnice, a.s. Znovu upozorňujeme! Před návštěvou stomatologické pohotovosti si raději telefonicky ověřte, zda nedošlo ke změně lékaře konajícího službu!

UPOZORNĚNÍ PRO SOUKROMÉ PODNIKATELE

Nabízíme všem místním soukromým podnikatelům a živnostníkům možnost prezentace jejich firmy v Dolnočermenském zpravodaji (vychází v nákladu 550 ks) a na nových webových stránkách městysu. Zájemci nechtě kontaktují Úřad městysu Dolní Čermná, Ing. Miladu Marešovou, tel: 465 393 125, e-mail: majetek@dolni-cermna.cz.

INZERUJTE NABÍDKY V DOLNOČERMENSKÉM ZPRAVODAJI. PRO MÍSTNÍ PODNIKATELE A OBYVATELE SLEVA 20 %.
INZERCE PODLE VLASTNÍHO NÁVRHU.

Ceník

formát	cena
A4	1000 Kč
A5	500 Kč
A6	250 Kč

Přehled plánovaných kulturních a sportovních akcí v Dolní Čermné

Datum konání	Název akce	Místo konání	Pořadatel
11. 9.	Pouť na Mariánské hoře	Mariánská hora	dolnočermenská farnost
17. 9.	Podzimní Burza oblečení a sportovních potřeb		RC KUK
listopad	Posvícenské dozvuky	Orlovna	KD
prosinec	Mikulášský jarmark	náměstí	městys, spolky
prosinec	Česko zpívá koledy		
31. 12.	Silvestrovský běh		p. Bednář

Sledujte prosím plakátovací plochy a webové stránky městyse. V kalendáři jsou uvedeny pravidelné akce, avšak nemusí se uskutečnit vzhledem k epidemii.

Vysvětlivky:

AZAS - Areál zdraví a sportu
 SDO - Spolek divadelních ochotníků
 SDH - Sbor dobrovolných hasičů
 MŠ - mateřská škola

ZŠ - základní škola
 ČČK - Český červený kříž
 MS - Myslivecký spolek Krahujec

RC KUK - Rodinné centrum KUK
 ZUŠ - základní umělecká škola
 DČ - Dolní Čermná

Běh přes Červený vrch

Dětský den a dospělácký večer

Foto I. L. Ešpandrová

Dolnočermenský zpravodaj č. 4/2022, periodický tisk ÚSC, vychází šestkrát ročně
Vydává: Úřad městyse Dolní Čermná, 561 53 Dolní Čermná. IČ 278734, www.dolni-cermna.cz.
Registrováno u MK ČR č. E 10103. Redakční rada: L. Ešpandrová, F. Hampl, I. Hamplová, O. Liprová, M. Marešová.
Kontakt na redakční radu: e-mail: dczpravodaj@seznam.cz, telefon: 737 880 060 - Ešpandrová.
Příspěvky zasílejte písemně na adresu městyse nebo elektronicky. Finanční příspěvky na vydávání zpravodaje můžete laskavě zasílat na účet městyse: 1321618359/0800; variabilní symbol: 2022. Příští číslo vyjde 21. 10. 2022, uzávěrka 2. 10. 2022. Uveřejněné příspěvky nemusí vyjadřovat stanovisko vydavatele. Redakční rada neodpovídá za názory, mluvnické a stylistické chyby příspěvů a vyhrazuje si právo texty redakčně krátit. Tisk: HEAT-TECH s.r.o., 561 53 Dolní Čermná 231. Náklad - 570 výtisků. Neprodejné - pro vlastní potřebu.